

Teater Camp X

Debatarrangementet Import af omsorgsarbejde

Lørdag d. 6. marts 2009 kl. 14.30
Teater Camp X Rialto
Smallegade 2

Moderator:

Ditte Maria Bjerg (D)
Instruktør HUSH LITTLE BABY

Inviterede debattører:

Britta Thomsen (BT)

Medlem af Europaparlamentet for Socialdemokratiet

Lise Widding Isaksen (LI)

Professor ved Universitetet i Bergen

Helle Stenum (HS)

Ph.D. stipendiat ved Aalborg Universitet

Wesley Valdez (WV)

Jurist og bestyrelsesmedlem i Filipino Association of Denmark

Jakob Bang (JB)

Forbundssekretær i FOA

Teater Camp X

DMB startede med at byde velkommen og præsentere gæsterne, og redegøre for sin egen tilgang til import af omsorgsarbejde. Nærlig mødet med den amerikanske sociolog Arlie Hochschild, og bogen "Global Women, nannies, maids and sex workers in the new economy", som Arlie Hochschild har bidraget til med essyet "Love and Gold".

I "Love and Gold" introduceres begreber som care drain og global heart transplant, og teksten har været en afgørende inspiration til at skabe forestillingen "Hush little baby".

Derefter blev filmen "Mamaranet" vist. En norsk dokumentarfilm om en filippinsk au-pair, der er adskilt fra sin lille datter i 3 år. Lise Widding Isaksen fortalte efterfølgende at hun har arbejdet med et internationalt forskningsprojekt "Køn og Globalisering", som handler om omsorg og migration. Og at "Mamaranet" blev lavet på basis af den forskning.

D: Lise, det er to år siden "Mamaranet" blev vist i norsk fjernsyn. Hvad er situationen i Norge på au-pairområdet nu?

LI: The result of this documentary was that the political authorities and government in Norway and the department for emigration and work, asked for an evaluation of the au-pair agreement. The rules were changed, so that the girls got better paid - they raised their salary from 3500 to 4500, and the language course was made as a responsibility that was on the host family. A year after we had a kind of a national campaign in Norway, where we wrote a lot about it in the newspapers and we also made radio talks. Now the state secretary in the department of migration and work has said that the au-pair agreement is out of date and needs to be revised. So right now an evaluation of the au-pair agreement in Norway is being finished and is to be published during the summer of 2009.

D: Do you think the system of au-pairs will survive?

LI: Well, not in the present form.

I think that according to the political signals, this goes in the direction that people need to get work permits, so the women can get the civil rights to social protection as all other workers in the country.

Teater Camp X

D: Det bringer os videre til dig Helle, som havde ansvaret for rapporten "Billig arbejdskraft eller kulturel udveksling" om au-pairs i samarbejde med FOA. Rapporten blev præsenteret til en høring i Folketinget, og jeg er nysgerrig efter hvad der kom ud af høringen, og om den udvikling der sker i Norge er noget vi er på vej imod i Danmark?

HS: Efter høringen i oktober 2008 blev der i forbindelse med Satspuljeforliget indgået en aftale mellem de politiske partier om at afsætte fire millioner over fire år, altså en million om året til en rådgivning om au-pairs. Og det ligger i kortene at den her rådgivning vil blive etableret rimelig hurtigt i løbet af foråret. Det er en meget konkret ting, som jo også blev diskuteret på denne høring, men omkring selve forholdene for au-pairs er der ikke sket det store. Det er stadigvæk denne her au-pair kontrakt der er gældende.

Der er politiske partier, der gerne vil have hævet lønnen og har forsøgt at skabe en debat om det, og bruger Norge som et eksempel på hvor standarden er højere. Og det er selvfølgelig... altså enhver forbedring er jo et fremskridt i forhold til den her ordning. Men hvis jeg skal vurdere den aktuelle situation, kan man sige at antallet af au pairs er stigende, i 2008 var der 3000 der fik en opholdstilladelse og ud af dem 2100 filippinere, så der sker altså en rimelig voldsom udvikling på det her område af specielt filippinske au pairs.

Og der er ikke noget i det politiske landskab der siger at man vil lave det om til migrantarbejdeordning. Der er en ret bred enighed om at denne her au-pair ordning fungerer udmærket og løser nogle omsorgsbehov i de pressede middelklassefamilier. Så der er altså ikke det store politiske krav om at man konverterer den her au pair ordning til migrantarbejde ordning, som vi hørte om i Norge.

D: Har du et bud på hvorfor Danmark går en anden retning end både Norge, men også Sverige, der fulgte den filippinske regerings anbefaling og ikke længere har filippinske au-pairs?

HS: Så længe vi her i Danmark fastholder at au-pairs ikke er nogle der kommer for at arbejde, men at de er her indenfor den her kulturelle udvekslingsmodel, så behøver vi ikke forholde os til, at de ikke får mere

Teater Camp X

end 2500 kroner og at de har ikke nogle rettigheder. Og det kan være vigtigt rent politisk at fastholde sådan en au-pair ordning, for hvis man laver om på det her område, så kan det være man skal lave om på andre områder også, og hvis der er noget der ikke er politisk farbart i den nuværende situation i Danmark er det at lave indvandringsordninger for uuddannede migranter . Men den diskussion synes jeg selvfølgelig man skulle tage.

D: Tak.

Wesley, du har haft at gøre med en række sager med au-pair piger, så du har et vist indblik i hvordan deres vilkår er.

Hvordan kunne en ordning som i højere grad tilgodeså de filippinske kvinders behov end vores?

WV: Som Helle siger så er det politiske landskab ikke til egentlige arbejdstilladelser, men desuagtet så er pigerne her for at arbejde. De skal udføre noget som man langt hen ad vejen anser som arbejde, de har en arbejdstagerposition overfor deres værtsfamilie. Når det er situationen så er det optimale for mig i den nuværende situation at medvirke til, at de får nogle helt klart definerede rettigheder.

De har noget minimumsløn, men der er en masse gråzoner omkring denne her ordning, både hvad angår pigernes ansvar over for deres arbejdsgiver eller deres værtsfamilie, men også det ansvar værtsfamilien har overfor au-pair pigen. Mere fremadrettet tror jeg de skal have mulighed for at kunne udnytte de ressourcer de nu engang har. Og skal kunne videreudanne sig i forlængelse af deres au-pair ophold, fordi det er en arbejdskraft og en ressource der er brug for i Danmark og det er at spille en potentiel værdifuld ressource.

D: Så en vigtig rettighed ville være at kvinderne kunne få forlænget deres opholdstilladelse og blive her og tage en uddannelse?

WV: Ja.

D: Det bringer mig videre til dig Jacob. Set fra disse kvinders synspunkt, hvilke forbedringer af den nuværende ordning ser du så som de mest påtrængende?

Teater Camp X

JB: Altså vi har den mærkelige situation at siden vi fik den nuværende regering tilbage i 2001 så har man ikke reguleret mindstelønnen, og det er påtrængende efter min mening. Altså den er fastholdt på 2500 kr. på trods af at vi andre har tjent mindst 30 % mere i løn de sidste 7-8 år. Altså ét, mere i løn, så er der også mere at sende hjem, det er jo konsekvensen af det. To, at deres rettigheder sikres. Mange piger arbejder mere end de 30 timer uden at få en krone for det, og der overskrides grænser i de private hjem, det hører vi igen og igen.

WV: Som supplement til det Jacob siger, viser retspraksis på området at siden den her ordning har været i gang, siden man har gjort opmærksom på at der faktisk eksisterer mulige sanktioner overfor værtsfamilier, har vi i dansk retspraksis kun een dom på en værtsfamilie der er blevet straffet for at udnytte en au-pair. Det til trods for at vi får mange henvendelser omkring det her misbrug.

JB: Der er masser af au-pairs der arbejder mere end de 30 timer. Når man arbejder 30 timer for 2500 kr. så får man i omegnen af 22 kr. i timen, det er en relativt lav timeløn, men konsekvensen af at arbejde 35 timer er bare at så kan man dividere det yderligere.

Og vi har ingen muligheder for at forfølge det, for au-pairen står i princippet til udvisning for at have brudt kontrakten. Værtsfamilien har også brudt et eller andet, men der er altså ingen sanktion der ligner det at miste sit arbejde, miste sin opholdsgrundlag, og blive vist ud.

D: Hvis vi forestiller os 5-10 år frem i tiden, så vil Danmark jo nok følge andre lande og lave en form for hushjælp, domestic worker ordning.

Hvad sker der så med mindstelønnen? Altså er det muligt at forestille sig en sådan ordning med den mindsteløn der eksisterer nu?

Hvordan ser fagbevægelsen på det her?

JB: Jeg er ikke sikker på, vi er enige i fagbevægelsen endnu. Mit synspunkt er at dem der arbejder som domestic workers, hushjælp, de skal have det de er værd, altså på det danske arbejdsmarked. Ikke det de er værd i Tunesien eller på Filippinerne, men det de er værd på det danske arbejdsmarked, og der mener jeg at husligt arbejde er ligeså meget værd som en række andre ufaglærte opgaver. Jeg har svært ved at se, hvorfor lønnen særligt skulle

Teater Camp X

trykkes bare fordi det primært er filippinere der arbejder som det. Så det er mit grundlæggende synspunkt. Det næste er: Den danske løn dannes jo i princippet på et marked. Så gennem fagforeningen kan man slutte sig sammen og sørge for at markedet er begrænset. Au-pair lønnen dannes ikke på et marked. Der har staten pålagt en særligt lav løn, sådan at lidt flere end de rigtig rige har råd til at ansætte en au pair. Det er en gennemført pervers ordning i min opfattelse. Altså at man har en ordning, hvor staten sørger for at trykke lønnen for indvandret arbejdskraft.

D: Men risikerer vi ikke et meget stort sort arbejdsmarked i fremtiden, hvis vi opererer med en relativ høj mindsteløn?

JB: Det tror jeg i virkeligheden er en lidt anden problemstilling. Man må regne med at globaliseringen som sådan medfører en underskov af sort og grå arbejdskraft, af indvandret arbejdskraft. Det er ikke så grelt i de skandinaviske lande endnu, men vi ved fra Sydeuropa at det er meget grelt. At der er store områder af det som FOA dækker, nemlig børnepasning og ældrepleje som er varetaget af rumænsk arbejdskraft, filippinsk arbejdskraft og de er uden rettigheder stort set. Den underskov tror jeg man har næsten ligegyldigt hvad, og det er andre ting der skal til end at fastsætte en eller anden minimumsløn eller at have en au pair ordning, og så den sidste pointe: Faktisk har vi ikke en mindsteløn i Danmark.

D: Nå...

JB: Vi har heldigvis en mindsteløn der hvor der er overenskomster, men fagbevægelsen har, og der er vi enige hele fagbevægelsen, vi har bekæmpet ethvert tilløb til at regeringen fastsætter minimumsløn, for det er at undergrave overenskomstaftalerne. Så det er kun der, hvor der er aftaler der er en minimumsløn, i modsætningen til f.eks. det meste af Sydeuropa og England, hvor der lovgivningsmæssigt er fastsat en mindsteløn.

D:

Britta, du har skrevet bogen: "Den nødvendige indvandring", som handler om, at hvis vi vil fastholde vores velfærdssystem bliver vi nødt til at importere arbejdskraft, specielt fra tredje verdens lande. Og da det er d. 8. marts i morgen, får du det store ligestillings spørgsmål:

Teater Camp X

Er vores ligestilling noget værd hvis den er på bekostning af nogle kvinder i andre dele af verden? Eller er det tværtom en ligestillingssejr for kvinderne fra Filippinerne at de får lov til at rejse ud og forbedre deres egen økonomi?

BT:

Først og fremmest undrer jeg mig over hvor resten af fagbevægelsen er i det her au-pair spørgsmål. Så snart der går en polsk arbejder og får 115 kr. i timen i stedet for 120, så står hele fagbevægelsen og siger, hvad er det for noget svineri, fordi det er en hvid, det er en mand, det er et marked der er truet. Des mere oplysning jeg får om det her, jo mere rystet bliver jeg.

Og så til dit ligestillings spørgsmål:

Uanset om man arbejder som domestic worker eller man arbejder på hospital eller hvad man nu gør så er man væk hjemmefra som emigrant. Men det der kendetegner emigration som vi har set det i Europa, fra Europa til USA og Canada, det er at folk tjener så mange penge at de kunne tage hjem og besøge deres familie. Men det er ikke muligt for denne her unge kvinde i den norske film, hun har jo ikke penge nok til at rejse hjem og se til sin familie. Og man skal også kunne få børnene med, der er jo regler i EU f.eks. når man rejser fra Sydeuropa til Nordeuropa, at børnene må få skolegang. Så det mener jeg godt man kan løse. Vi må lære at se på emigration som en del af globaliseringen og en del af mulighederne for de fattige lande.

HS: Jeg synes det er spændende, når man breder den her au-pair diskussion ud, for så blir det også en velfærdsdiskussion og en ligestillingsdiskussion og en indvandringsdiskussion.

For hvorfor forstår vi indvandring som noget der er midlertidigt? Hvorfor opererer vi med at man skal skille børn og mødre ad? Altså hvorfor kan man ikke have indvandring som man f.eks. havde fra Europa til USA, hvor man slog sig ned i USA? Hvorfor kan mødrene ikke tage deres børn med og slå sig ned?

Det er det scenarie vi diskuterer. Europa manglede i hvert fald før finanskrisen 20 mill. mennesker, fordi demografien er sådan i Europa at vi bliver ældre og ældre, og den her ældrebyrde er sådan et generelt europæisk fænomen. Hvis man kigger på statistikken, så skal der altså nogle flere mennesker ind i Europa før at vi kan få det hele til at løbe rundt. Og samtidig er der ikke bare i Danmark, men også andre steder i den vestlige verden en

Teater Camp X

vildt optagethed af at migranter må gerne komme, men skal sørge for at tage af sted igen. Og når der nu er dette behov for at få børnene passet, for at få hjælp i hjemmet, for at få de ældre passet, så lad os da se det i øjenene.

JB: Nu er der jo ikke nogle børnefamilier i Danmark som ikke kan få tingene til at hænge sammen uden au-pair. Det danske samfund er indrettet, så man kan tage børnene i institution og man kan have sin arbejdstid, der er ikke nogen der har så ekstreme arbejdstidskrav, så man er tvunget til at have en au-pair. Det er jo et valg, hvor den danske regering så vælger at trykke lønnen. Bare inden det kommer for vidt med hensyn til hvor stort behovet er dér. Til gengæld ved FOA at der kommer til at mangle hænder i ældreplejen.

Men vi kan ikke få lov til at importere kvalificeret arbejdskraft. Så jeg er helt enig med Britta, vi har masser at tage fat på. Konkret har jeg oplevet at når LO skulle svare på spørgsmål omkring au-pair, så har de ladet være med at svare, det opfattes endnu ikke i LO som en del af arbejdsmarkedet, men som den gamle ordning det var tilbage i 69, da den blev indført.

LI: There are huge class differences in the migrant care industry in Scandinavia. Just look at the differences between how we treat nurses and au-pairs. Nurses have all rights, they have all kinds of social protection, they can choose between the countries they want to go to, they are very attractive as labour force. So we are dealing with an up-stairs and a down-stairs in politics of migration.

D: Nu vil jeg åbne op for spørgsmål fra publikum:

PU1 Britta, du spurgte om hvor fagforeningerne var henne.

Og jeg vil sige at FOA med Jakob i front har været meget fremme i skoene og meget på banen omkring det her med au-pairs.

Der blev spurgte til hvad man kunne forvente af en fremtidig au-pair kontrakt. Personligt ville jeg ønske, at det var en to-årig periode med indlagt ferie og absolut nogle faste fridage.

Med hensyn til lønnen: Jamen, de rejser fordi de gerne vil tjene de der 2500-3000. de kan få her. Men jeg ved også om familier der giver dem 4000 og om en familie der har haft en au-pair, der havde så dårlige øjne at hun næsten gik ind i den der stolpe, og så sørgede de for, at hun kom på

Teater Camp X

hospitalet og fik ordnet øjnene og fik briller. Så der er gode og virkelig grumme eksempler og det er desværre mest de grumme eksempler vi hører bl.a hos Wesley og Jacob. Og så vil jeg sige, at der altså er folk der arbejder ude i verden for \$200 om måneden. Nu ved jeg ikke personligt hvad hr. Møller betaler sine skibsassistenter på laveste rangtrin, men jeg tror ikke det er så meget. Jeg ved hvor stor betydning det er ude på Filippinerne, at de får 2500 kroner i forhold til hvad de ville kunne have tjent derude.

D: Damen i den smukke jakke.

PU2: Jeg kender tilfælde her på pæne Frederiksberg, hvor de piger nærmest bliver holdt som slaver og hvad så med deres menneskerettigheder? Jeg kan sådan set godt forstå, at vi ikke har nogle sager der angår familierne, for der er jo ingen piger der tør klage over familierne, for så bliver de jo sendt hjem. Så de er fanget i en klassisk catch 22, hvor de er fuldstændigt prisgivet de værtsfamilier de kommer til. Venner og bekendte og alle os andre der ved noget om det, skal vi angive dem eller hvad skal vi gøre ?

D: Vi har et helt konkret spørgsmål her: Wesley skal man angive og hvordan, hvis man har kendskab til piger som bliver udnyttet?

WV: Altså der er et kæmpe tomrum, en kæmpe gråzone i det her felt og det er jo også grunden til, at vi endnu ikke har formået at vinde en sag mod værtsfamilier som ikke behandler dem godt. For hvor er bruddet, altså der er et kontraktbrud, ja, men så må man gøre det privatretsligt, så må vi stævne dem for et eller andet beløb, hvordan værdisætter vi det her, hvis vi siger altså så skulle de have haft 100 kr. i timen, så anerkender vi en lønsats, men da det ikke er en arbejdskraft, så kan man heller ikke argumenterer for at det er en lønsats. Alle de her problemstillinger kan man ikke nå til bunds i i retten, fordi der ikke er nogle juridiske rammer for at nå en løsning. Det gælder i forhold til de her ekstreme misbrugssager. Så har vi hele den gråzone der hedder, jeg er ikke så glad for min værtsfamilie, ikke fordi de behandler mig dårligt, men jeg er lidt uenig med dem, hvad skal jeg gøre. Jeg kan give et konkret eksempel. I vores tidligere rådgivning blev vi kontaktet af en pige, der siger at hendes værtsfamilie er taget på ferie i tre måneder til Caribien eller hvor det skal være, og de mener at når de er på ferie, så har pigen ikke ret til løn. Er det rigtigt eller er det forkert? Der

Teater Camp X

vidste vi ikke hvad vi skulle svare, for hvad er praksis på området, hvad gør man i denne situation?

Et andet konkret eksempel: For omkring et års tid siden blev en au-pair pige desværre slået ihjel i en trafikulykke. Hun var ikke forsikret, der var ikke nogen ulykkesforsikring på hende. Og det ville koste omkring 30-40 000 kr. at få sendt hendes kiste hjem. Hvem skulle betale for det?

Hun var ikke ansat, så det var ikke arbejdsgiverens ansvar. Den sag endte med, at en række private personer og foreninger måtte træde til.

D: Kan man håbe på at det nye rådgivningscenter vil hjælpe til at få skabt klarere retningslinier ?

WV: Ja, bestemt, sagerne vil blive samlet og dokumenteret.

Men selve au-ordningen er jo som sagt i første omgang bevaret, så det føles lidt som at man giver nogle penge, og så kan I selv løse jeres egne problemer.

D: Det lyder som en meget korrekt fortolkning.

PUB3: Hvad siger skattemyndighederne til det her med lommepenge?

JB: Hvad angår skat, så har vi faktisk fået et folketingsmedlem til at stille et spørgsmål. Vi har 3000 au pair, de skal betale bruttoskat på de 8 %, ved vi om de gør det?

Nej, det ved vi ikke. Og hvis jeg kom som au-pair til Danmark ville jeg heller ikke vide, om jeg skulle betale skat eller ej. Og hvis de tjente noget mere ville de havne på noget bundgrænseværk, og der er jo nogle au pairs der tjener op mod 15000 kr. om måneden ved at tage sort arbejde ved siden af. Altså familier i Nordsjælland har jo ikke noget imod at betale 100 kr. i timen for sort rengøring, og det burde selvfølgelig være beskattet. Jeg hører ikke til dem, der anmelder den slags, men jeg synes det er noget svineri at det kan lade sig gøre. Og så lige en sidste bemærkning: Det konkrete vi kan gøre nu, hvis en au-pair pige ikke behandles ordentligt, er en reformidling, altså en ny familie. Jeg synes, det er noget forbandet svineri, at vi ikke kan forfølge de værtsfamilier der er dårlige, men man kan hjælpe au-pairen ved at kontakte bl.a. KIT (Kirkernes Integrationstjeneste) som så kan skaffe en ny værtsfamilie.

Teater Camp X

PU4: Jeg er ligestillingsekspert, og jeg mener at vi må bevæge os hen imod at anerkende disse kvinder som domestic workers, for det er arbejde, de udfører.

Og så vil jeg gerne fortælle om en rapport af World Economic Forum over ligestillingsaspektet. Der er Danmark nu rykket ned til 8. pladsen, med Filippinerne over os, så det går ikke så godt med Danmark, hverken med kønsligestilling eller etnisk ligestilling eller ligestilling i forhold til handicap og seksualitet.

I den rapport står der at the nordic countries er best practice countries except Denmark. Danmark var jo banebrydende på et tidspunkt, men vores frygt for globalisering plus ligestillingsspørgsmålet har stoppet den udvikling.

D: Jeg synes du har et godt svar på hvorfor Danmark adskiller sig i praksis omkring au-pair piger fra de andres skandinaviske lande.

PU4: Det er rigtigt slemt med menneskerettigheder her i Danmark, på alle mulige måder. Og så er det jo klart, at det især er slemt for dem uden nogle rettigheder. Jeg tror stadig på det gamle Danmark, men jeg synes det er svært – jeg har været væk i 15 år og at komme hjem og se hvad der rent faktisk foregår i Danmark, at der er borgere i vores land der ligger så langt bagud, når det kommer til basale civile rettigheder. Det synes jeg er skamløst faktisk. Og det gør ondt i sjælen.

PU5: Jeg sidder i Københavns Kommune som repræsentationschef og ser på behovet for medarbejdere i fremtiden, jeg er også økonom og mentor i Kvinfor, så jeg har set mange af aspekterne fra mange sider. Jeg vil gerne introducere en model, hvor man tænkte de halvandet år som en kulturel og sproglig oplæring, der så samtidig fik løst middelklassens behov. Altså at værtsfamilien i virkeligheden også fungerede som mentorer.

Og at pigerne så bagefter blev sluset ind i omsorgsarbejde via fx. en uddannelse som SOSU-assistent. Konceptet ville altså været garanteret uddannelse og garanteret job.

For hvorfor ikke have en au-pair del som en konstruktiv indslusning til videre uddannelse? For således at give de filippinske piger chancen for at såvel uddannelse som job.

Teater Camp X

D: Jeg synes det er meget interessant.

Men jeg vil også sige at flere af de værtsfamilier jeg har interviewet, de havde jo ikke au-pairs for at indgå i kulturel udveksling..

PU5: Det ville klart kræve at familierne blev screenet.

PU6: Jeg har et spørgsmål til dig Helle. Jeg har ikke læst din rapport, men nu har vi hørt, at au pair pigerne ofte også har andet arbejde ved siden af. Er det noget du har undersøgt og har du også undersøgt om kvinderne søger andre muligheder for at få dokumenteret opholdstilladelse i Danmark, altså f.eks. gennem ægteskab.?

HS: Jeg vil gerne først kommentere på det med SOSU-uddannelsen og ideen med at koble au-pair ordningen på. Indtil 2004 fik au-pair pigerne faktisk en opholdstilladelse på 2 år. Det betød at de kunne komme videre i uddannelsessystemet og var SU-berettiget. Der var så visse politiske strømninger, der opdagede den her kanal ind i uddannelsessystemet, og derfor blev den lukket. Det er begrundelsen for, at au-pair opholdstilladelsen er på halvandet år. Jeg synes det ville være glimrende at få lavet om, og der er mange af de au-pairs jeg har snakket med, som meget gerne vil blive længere. De vil meget gerne videre i uddannelsessystemet, eller til et almindeligt job, hvorfor går man ellers på den der sprogskole, hvorfor skal man lære det der fantastiske danske lillebitte sprog, når man kun er her i halvandet år, hvis der ikke er nogle perspektiver i forhold til et uddannelsesforløb eller et arbejde?

Hvis vi så lige vender tilbage til ligestillingen, Københavns Kommune har givet tilskud til familier der ønskede en au-pair som en del af en strategi for at fremme kvinder som ledere. Jeg ved ikke, om Københavns Kommune har det mere, men et sådant tilskud ser jeg som et klart eksempel på at kønsligestilling bliver koblet af alt andet end de hvide.

Når vi snakker kønsligestilling, så er de kvinder på de præmisser overhovedet ikke med. Og i hele den her diskussion bliver manden tit koblet af. Det bliver et spørgsmål om, at au-pairen er vigtig for at frigøre kvinden i familien. Og det får ligesom manden 'off the hook' en gang til.

Vi bliver nødt til at se nøjere på ligestilling, både når det handler om køn og etnicitet. Og i den forbindelse kan vi håbe på ILO-konventionen der er under forslag. Den skal anerkende rettigheder omkring husligt arbejde på

Teater Camp X

verdensplan,, det synes jeg er et rigtig godt skridt, som man kan håbe på bliver vedtaget i 2010 med den danske fagbevægelses opbakning.

Og så til spørgsmålet om sort arbejde: Jeg har lavet 24 interviews og halvdelen af de interviewede havde arbejdet på den ene eller den anden måde, enten ekstra arbejde i familien som man fik løn for eller arbejde udenfor og resten ville gerne have det.

Og det er mit indtryk at hele markedet for sort arbejde er i vækst igen. Netværket omkring organiseringen af det her sorte rengøringsarbejde er blevet større og mere effektivt. Og det er mit indtryk at der også er flere der vælger at blive efter opholdstilladelsens udløb og cirkulerer i de her netværk.

D: Nu vil jeg lukke talerlisten, for vi nærmer os afslutningen af denne debat.

LI: We need to look into the patterns of the au-pair workers. Because they have perhaps 18 month in Denmark, they have two years in Norway, and then they go to Italy. So it's a kind of dramatic experience here, from one country to another.

So I think its very important to think about how we can solve the care deficit globally.

D: Wesley for en afsluttende bemærkning.

WV: Jeg besluttede mig oprindeligt for at tage aktiv del i rådgivning af au-pairs, fordi jeg som jurist havde muligheder for at forfølge sager. Jeg forestillede mig at vi ku stævne de dårlige familier, få dem i pressen, de ku betale nogle penge eller de kunne blive straffet.

Nu mener jeg snarere at den nuværende ordning er grundlæggende problematisk, fordi den skaber andenrangs borgere. Det er mennesker som ikke kan iagttage deres rettigheder, fordi de har meget få rettigheder, både menneskeretslige og sociale rettigheder. Så det at vi kan give nogle penge til noget rådgivning ja det værdsætter vi, jo mere information der findes desto bedre, men fremadrettet må vi se på hvordan vi kan forbedre og ændre den nuværende ordning mere grundlæggende.

Noget af det der blev nævnt bl.a. fra Københavns Kommune kunne være en løsning.

JB: Mit klasseinstinkt kommer op i den gamle fagforeningsmand. Altså jeg

Teater Camp X

tror det er en myte, at det er middelklassen vi hjælper med au-pairs. Det er i hvert fald ikke den døgnarbejdende social og sundhedsassistent. Det er heller ikke sygeplejersken, det er heller ikke dem vi organiserer som buschauffører osv. Og så kan man sige, er det nu middelklasse eller ej, det er jo ret gråzoneagtigt. Det er altså i Gentofte, det er i min egen kommune Lyngby-Taarbæk kommune, det er deroppe au-pair pigerne bor og er i stort omfang. Og det er altså en overklasseordning og derfor særligt forargeligt, at staten ser det som sin opgave at trykke lønnen. Og når så den forargelse og det instinkt jeg har, har lagt sig lidt, er jeg meget pragmatisk i forhold til, at vi har en au-pair ordning og den skal være bedst muligt. Så ved siden af klasseinteressen, så jo, vi skal gøre hvad vi kan og bl.a. diskutere sådan en type model, som du fra Københavns Kommune fremlagde.

D: Inden jeg giver ordet til Britta vil jeg lige kommentere, for jeg er faktisk uenig med dig, Jakob.

Jeg oplever, at middelklassen er reelt presset på det moderne fleksible arbejdsmarked. Så kan du sige, hvorfor vælger de begge to at arbejde ude, hvorfor vælger de at få tre børn plus en bil. Og jeg tror der er mange flere der gerne ville have en i middelklassen, end dem der har en nu, skulle jeg hilse og sige.

JB: Ja så længe det kan fås til den pris!

D: Britta, nu har vi hørt om Sverige, Norge og Danmark, men hvordan er den her diskussion bredere i Europa?

BT: Internt i Europa har vi det her begreb, der hedder vandrende arbejdstagere. Man kan rejse rundt i hele Europa og arbejde i alle lande, det har man ret til. Men der er en gylden fuldstændig grundlæggende regel, og det er at man skal arbejde på samme vilkår som de borgere der er i det land, hvor man kommer til. Og noget af det der gir mig kuldegysninger i den her diskussion det er netop den manglende etniske ligestilling. At vi skal have Danmark delt op i førsterangsborgere og andenrangsborgere, og at der er noget der hedder: " 2500 om måneden, jamen det er jo filippinere så må de være glade for det". Det vil være dræbende for vores samfund. Til dette med behovet for au-pairs: Man er nødt til at tage nogle valg, og den

Teater Camp X

der mode med tre, fire, fem børn og et super karriere job som vi har i Danmark nu, det findes jo ikke rigtig andre steder.

I forhold til det med behovet for at uddanne au-pair pigerne videre, er det ofte sådan at indvandrernes gennemsnitlige kompetencer ligger over europæernes, men at de har jobs der ligger under, fordi de har sprogproblemer. Og jeg tror faktisk, at de filippinske kvinder, der arbejder i Danmark har gennemsnitlige kompetencer, der ligger over den gennemsnitlige kompetence blandt den danske befolkning.

HS: Jeg vil lige indskyde, at de kulturelle og sproglige kompetencer er ret væsentlige når man laver omsorgsarbejde, de er en rimelig stor barriere, så de skal i hvert fald være på plads.

BT: Der er ingen tvivl om at denne her diskussion kommer vi til at have i hele Europa, for behovet for care givers vokser. Alene i Italien er der 600.000 domestic workers fra udlandet. De fleste fra Ukraine. Italienske kvinder vil ikke længere arbejde i de her job, men uanset om de er italienske eller udenlandske, så får de mindsteløn, de har opholdstilladelse, de har sikkerheder, de har den retssikkerhed som ikke findes for dem p.t. i Danmark.

D: Ja vi glæder os til snart at få en ny regering og så se hvad den vil gøre ved det. Tusind tak til både publikum og gæster for jeres bidrag til denne vigtige diskussion.